

Smittskyddstillsyn på förskolor i Haninge kommun, 2008

Bakgrund

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (tidigare kommunens miljönämnd) har sedan 1 april 2008 tillsynsansvar över förskolor, skolor och fritidshem i Haninge, Nynäshamns och Tyresö kommun och ska se till att bestämmelserna i bl.a. miljölagstiftningen följs.

Miljölagstiftningen ställer krav på att anmälningspliktiga verksamheter såsom förskolor, skolor och fritidshem ska bedriva egenkontroll d.v.s. regelbundet undersöka och kontrollera miljö- och hälsorisker i verksamheten i syfte att förebygga negativt påverkan på miljö och hälsa¹.

Egenkontrollen ska vara dokumenterad. Egna undersökningar och arbetsrutiner som utförs i syfte att kontrollera en miljö- eller hälsorisk ska dokumenteras, t.ex. risken för att bli sjuk eller smittad av sjukdom vid vistelse i förskolan. Dokumenterade arbetsrutiner syftar att stödja personalen i arbetet med att exempelvis begränsa smittspridningen på förskolan genom att tydliggöra vem som gör vad.

Smittskyddstillsyn har utförts under februari-maj 2008 på alla förskolor i Haninge kommun inkl. öppna förskolorna i Brandbergen och Jordbro, totalt 54 stycken förskolor med förskoleverksamhet för ca 4 500 barn i åldrarna 1-5. Vid tillsynsbesöket kontrollerades förskolans smittskyddsrutiner utifrån en checklista (se bilaga), vilken förskolorna fick ta del av före besöket. En rundvandring gjordes även i lokalen.

Syftet med denna rapport är att sammanställa resultatet av utförd smittskyddstillsyn på förskolor i Haninge och tydliggöra viktiga smittskyddsrutiner på förskolan samt förmedla hänvisningar för vidare information om smittskydd och egenkontroll. Rapporten kommer att läggas ut på Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds hemsida (www.smohf.se) och skickas hösten 2008 till samtliga inspekterade förskolor inkl. Barn- och utbildningsförvaltningen i Haninge kommun.

Resultat

Av 54 utförda tillsynsbesök genererade 23 ärenden för direkt uppföljning. Uppföljningsbehovet bedömdes vara störst på förskolor där faktiska brister i inomhusmiljö noterats och/eller i det fall där förskolan saknade dokumentation av smittskyddsrutiner eller hade bristfälliga rutiner för egenkontroll i övrigt.

Anmärkningar

I stort sett alla besökta förskolor fick anmärkningar på en eller flera punkter enligt checklistan. Anmärkningarna gäller bl.a. användande av textilhanddukar för handtvätt och vid blöjbyten, frottéunderlägg på skötbädd, bristfälliga blöjhinkar och avsaknad av hand- respektive ytdesinfektion vid skötbädd.

Många saknade rutiner för regelbunden tvätt av leksaker, vilka ofta tvättas i mån av tid eller vid lov. Bristfälliga entrémattor och otillräcklig rengöring av dessa var en av anledningarna till att många golv på förskolorna var skräpiga. Stökiga städfförråd, blöta och ofräscha städ moppar samt otydliga städanvisningar (städrutiner) var en annan bidragande orsak.

---

¹ Förordning (SFS 1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll

Kunskapen om lokalens ventilation och dess begränsningar behöver förbättras på förskolan, så att personalen i sin tur inte placerar fler barn i utrymmen än det finns luft för. Många förskolor har avsatt ett mindre rum för endast vila, där så många barn får plats som det finns golvyta att lägga ut madrasser på. Inte alltför sällan noterades smutsiga ventilationsdon och hinder framför ventilationsdon.

Bristfälliga kunskaper om lokalens inomhusmiljö samt rutiner för felanmälan och egenkontroll tros vara anledning till att flera faktiska brister i inomhusmiljön uppmärksammades vid tillsyn, såsom bristande städning, otillräcklig ventilation och hög ljudnivå från ventilationen.

Många förskolor saknade rutiner för egna undersökningar av inomhusmiljön inkl. smittskyddet liksom en dokumenterad ansvarig person/befattning med ansvar för att regelbundet undersöka och dokumentera samt kontrollera risker som kan leda till ohälsa. Rektor/föreståndare får som ytterst ansvarig person för egenkontrollen, inte förutsätta att inomhusmiljön är okej bara för att ”personalen inte påtalat några brister” eller för att ”fastighetsägaren har inte meddelat några ventilationsbrister”.

Det framkom att förskolorna hade olika erfarenheter av kontakt med barnvårdscentralen (BVC) för vägledning i smittskyddsfrågor. Några hade mycket bra erfarenheter där de fått den hjälp de sökte och även viss hygien/smittskyddsutbildning från BVC. Andra förskolor upplevde att BVC snarare motverkade förskolans smittskyddsarbete genom att på förskolans vägnar meddela föräldrar att barnet kan gå till förskolan. Det BVC sagt har inte alltid stämt med förskolans smittskyddsrutiner om när barnet ska vara hemma respektive kunna återgå till förskolan. Servicen och den smittskyddsinformation som förmedlas via BVC gentemot förskolorna verkar skifta beroende av vilken BVC förskolan kontaktar.

Positivt var att de allra flesta förskolor vid tillsynsbesöket hade dokumenterade rutiner för hur sjukdom/smitta och smittspridning ska förebyggas i förskolan. Rutinerna var mer eller mindre detaljerade och informativa. Det är lämpligt att rutinerna omfattar kunskap som all personal förväntas känna till för att det ska vara möjligt att utföra samma smittskyddsarbete samt att dessa inte inbjuder till egna tolkningar. Begreppen ”regelbundet” och ”vid behov” bör i möjligaste mån preciseras närmare.

Kommunal verksamhet kontra privat

Stora skillnader i städskvalitet mellan kommunal förskoleverksamhet och privat kunde urskiljas. Där privata förskolor visade sig ha ett betydligt bättre städresultat. Handdukar och textila material var i allmänhet mer vanligt på privata förskolor än kommunala.

Råd och vägledning i förskolans hygien- och smittskyddsarbete

Infektioner sprids främst via händer men även via föremål, som textilhanddukar, skötbädden, handtag och leksaker. Det är därför viktigt att förskolan har goda hygien- och smittskyddsrutiner. Förskolans hygien- och smittskyddsrutiner bör ligga på en högre skyddsnivå än vad som är normalt hemmavid men behöver inte vara lika ambitiösa som på ett sjukhus. Skillnaden ligger framförallt i att barnen i förskolan förväntas vara friska. Vid smittoutbrott krävs dock en högre skyddsnivå. Nedan anges råd och vägledning i syfte att förhindra smitta och smittspridning i förskolan, baserade på uppgifter från Smittskyddsmyndigheten i Stockholms läns landsting.

Blöjbyten

Skötbädden ska hållas ren och vara lätt att rengöra, därför är textila material inte lämpliga att ha på skötbädden. Engångsskydd av tillräckligt kraftig kvalitet är lämpligt vid varje blöjbyte och om skötbädden förorenats bör den tvättas av med ytdesinfektion. Vid smittoutbrott eller misstanke om smitta typ magsjuka bör skötbädden torkas av med ytdesinfektion efter varje bajsblöja. Skötbädden bör dagligen rengöras lämpligen i samband med städning av toaletter/skötrum.

Risken finns att personal för smitta vidare från ett barn till ett annat i samband med blöjbyte. Engångshandskar vid byte av bajsblöjor och handsprit efter varje blöjbyte förebygger smittspridning liksom användning av engångstvättlappar för både tvätt och torrtorkning av stjärtar. Vid misstanke om magsjuka bör händerna tvättas med tvål och vatten innan händerna desinficeras. Handsprit fungerar på de flesta virus men mot t.ex. magsjukevirus (calicivirus) är effekten något sämre, då är det särskilt viktigt att tvätta händerna före med tvål och vatten.

Blöjavfall bör hanteras så att lukt- och smittspridningsrisken minimeras. Bajsblöjor stoppas lämpligen i plastpåse och sedan i en särskild blöjhink med lock. Vid misstanke om sjukdom, diarré etc. är det viktigt att genast göras sig av med blöjavfallet, som inte får bli liggandes i blöjhinken. Barnen bör inte komma i kontakt med blöjavfall eller blöjhink.

Handhygien

Noggranna rutiner för handtvätt motverkar smittspridning effektivt. Barn och personal bör tänka på att tvätta händerna efter toalettbesök, före alla måltider och före eventuell matlagning/mathantering. Personal bör även tänka på att tvätta händerna efter att ha hjälpt barnen på toaletten, snutit barnen, torkat upp kräk.

Händerna kan tvättas på olika sätt, men för att få rena händer behövs en ordentlig handtvätt med tvål och vatten med efterföljande torkning på pappershandduk. Tummveck och handens ovansida är lätt att glömma vid handtvätt. Smittskyddsmyndigheten avråder att ha textilhanddukar på arbetsplatser, skolor, förskolor då dessa är fulla av smittämnen. Användning av textilhanddukar kräver mycket goda tvättrutiner, t.ex. dagligen och att det finns förutsättningar för att hålla handdukarna personliga. Textilhanddukar på småbarnsavdelningar är mycket olämpligt. Personal bör se till att tvål och pappershanddukar finns tillgängligt för barnen så att de på egen hand kan tvätta och torka händerna. Använda pappershanddukarna bör kastas i en separat papperskorg och inte i blöjhinken.

Personalen bör i största möjligaste mån använda handsprit istället för tvål och vatten, förutsatt att händerna är torra och rena. Handsprit renar händerna mer effektivt samtidigt som den vårdar händerna och är återfettande. Handspriten bör ha en alkoholhalt om minst 70- procent för att vara desinficerande. Handesinfektion bör alltid föregås av handtvätt med tvål och vatten vid hantering av avföring i samband med smittoutbrott. Händerna bör därefter noga torkas av på pappershandduk innan handspriten ordentligt fördelas mellan fingrar, handryggar, handflator och

handleder. En liten flaska handdesinfektion kan med fördel tas med på utflykten. Handsprit kan även användas på barnens händer i samband med smittoutbrott på förskolan i samråd med föräldrar.

Nappar, egna gosedjur, leksaker, snuviga barn, tvätt av textilier

Smittspridningsrisken via nappar är stor. Nappar är personliga och ska vara namnmärkta och förvaras så att de blir personliga. Omärkta nappar bör kastas. Nappar bör rengöras om de tappas på golvet och inte vara åtkomliga för andra barn. Medtagna gosedjur hemifrån är även de personliga saker som inte bör tas fram i onödan annat än vid behov av tröst och vid vila.

Smittspridning sker även vid lek med gemensamma leksaker. Leksakerna bör därför tvättas regelbundet och de bör lämpligen tåla tvätt i disk/tvättmaskin, i annat fall är det lämpligt att torka av leksakerna med ytdesinfektion. Alla leksaker bör regelbundet rengöras, dock mer eller mindre ofta. Leksaker som barnen gärna suger och biter på eller för till munnen bör undvikas och tvättas mycket ofta. Populära leksaker bör tvättas oftare än andra. Leksaker bör rengöras varje eller varannan månad eller oftare vid behov exempelvis i samband med smittoutbrott. Näsdukar bör finnas i överflöd och vara lättillgängliga, en näsduk för varje barn. Kladdiga näsdukar bör genast kastas.

Madrasser för vila samt filt och kudde är personliga saker som ska förvaras så att de förblir personliga och inte onödigt smutsiga. Ett särskilt madrasskåp med avskiljande väggar för madrass/filt och kudde är lämpligt. Madrass- och kuddöverdrag samt filter ska regelbundet tvättas. Förvaringen styr behovet av tvätt och en bra förvaring kan innebära att tvätt inte behöver ske så ofta, ca 1-2 gånger i månaden. Det är lämpligt att tvätta kuddöverdrag oftare än övriga material. Om handdukar används bör dessa tvättas/bytas ut varje dag.

Städning och livsmedelshantering

En tillfredställande städning av lokalen kan bidra till att minska smittspridningen. Av förskolans dokumenterade städrutiner ska det framgå när, var och hur städning sker av lokalen liksom vem som ansvarar. Samtliga ytor och textilier i förskolan ska regelbundet rengöras, mer eller mindre ofta. Köksytor där matberedning, matsservering sker ska dagligen rengöras liksom toaletter, pottor samt skötbord. Disktrasor och toalettborstar bör uppmärksammas ur smittspridningssynpunkt och regelbundet rengöras samt bytas ut. Rengöringsmedel och ytdesinfektion bör användas vid rengöring av toaletter, pottor och skötbord liksom för rengöring av handtag, kranar och spolknoppar. Separata städartiklar för kök och hygienutrymmen ska användas.

Smitta via livsmedel kan uppkomma och spridas vid felaktig livsmedelshantering på förskolan. Personal förutom kökspersonal som hanterar eller bereder livsmedel ska därför ha grundläggande livsmedelshygieniska kunskaper, d.v.s. veta vad som gäller ang. skyddskläder, handtvätt, varmhållning och kylförvaring o.dyl. Om förskolepersonal förväntas ”rycka in” vid kökspersonalens sjukdom är det lämpligt att en eller möjligtvis flera personer lärs upp av ordinarie kökspersonal. Nivån på livsmedelshygieniska kunskaper bland personalen bör styras av vilken livsmedelshantering som personalen utför och risken för smittspridning.

Utevistelse och inomhusmiljö

Regelbunden utevistelse särskilt vintertid bidrar till att minska smittspridningen bland barn och personal. Förskolan bör ha rutiner för att dagligen vistas utomhus samt tillgång till en kreativ och stimulerande utemiljö som främjar lek och lust till att vistas utomhus.

Inomhusmiljön har betydelse ur smittspridningssynpunkt. Bristfällig ventilation i lokalen kan medföra att föroreningar, partiklar i inomhusluften inte ventileras bort tillräckligt effektivt. För många barn och personal i lokalen exempelvis vilrummet, utifrån vad ventilationssystemet är dimensionerat för, kan leda till att luftburen smitta lättare sprids från person till person. Vädring av lokalen bör ske regelbundet, men vara kort och effektiv, t.ex. korsdrag i 5 min. Om det finns behov av vädring under hela dagen är detta troligen ett tecken på att ventilationen är bristfällig. Ventilationen kan också försämrats om fönster står öppna hela dagen, då ventilationssystemet är inställt på ett visst till- och frånluftsflöde. Förskolan bör ha viss kunskap om de tekniska installationer som finns i lokalen och hur de fungerar såsom ventilation, temperatur (luft och vatten) för att lättare kunna utföra egna undersökningar av inomhusmiljön samt bättre veta om brister och felanmäla dessa till fastighetsägaren. Felanmälda brister bör dokumenteras och följas upp.

Smitta via vattnet d.v.s. tillväxt av legionellabakterier i vattenledningar kan förekomma om varmvattnet håller för låg temperatur. Varmvattnets temperatur bör därför regelbundet kontrolleras så att denna håller en temperatur om minst 50 grader fram till duschen, handfatet/blandaren. Om vattentemperaturen reglerats till ca 38 grader ska regleringen vara utförd i blandaren och ingen annanstans.

Sjukdom och information

Smittspridning kan förhindras om föräldrar håller sjuka barn hemma och personalen hjälper till med information och uppsikt över barnens hälsotillstånd. Vid sjukdom eller misstanke om sjukdom bör barnets föräldrar kontaktas snarast. Är barnet uppenbart sjukt bör det skickas hem omedelbart och i tveksamma fall bör personalen överlåta till föräldrarna att bestämma om barnet ska hämtas genast eller senare. Vid misstanke om magsjuka d.v.s. om fler än ett barn blir magsjukt samtidigt, bör barnet hållas isär från övriga barn fram tills dess att föräldrarna hämtar barnet. Har barnet tuggat eller sugit på leksaker eller liknande ska dessa tvättas och desinficeras. Handskar bör användas för att torka upp kräk och kläder med kräk tas omhand separat. Vid smittoutbrott bör förskolan ta till extra bra smittskyddsrutiner i försök att begränsa smittspridningen. T.ex. ökad användning av handsprit och ytdesinfektion, omedelbart kasta ev. smittförande blöjavgång, tvätta leksaker med tätare intervall, vara ute extra mycket, undvika gemensamma aktiviteter med andra avdelningar.

Föräldrar bör av förskolan få skriftlig och muntlig information om förskolans smittskyddsrutiner inkl. vad som gäller för när barnet är eller har varit sjukt. T.ex. att barnet vid magsjuka bör vara hemma 2 dagar efter symptomfrihet, att ev. syskon till barnet också bör vara hemma. Personal bör i samband med ett barns sjukdom påminna föräldrar om när det är okej att komma tillbaka till förskolan. Kunskap om vanliga sjukdomar och smittspridningsrisker finns i bilagan till Socialstyrelsens kunskapsöversikt ”Smitta i förskolan”, men kan även fås via Smittskyddsinstitutets och Vårdguidens hemsida m.fl. För sjuk personal och särskilt kökspersonal gäller givetvis samma ”regler” och sjuka barn ska inte delta i matlagingsarbete.

Förskolan bör föra anteckningar över varje barns sjukfrånvaro och lämpligen anteckna sjukdomsorsak. Anteckningarna är ett viktigt verktyg för att kunna följa upp hur väl förskolans smittskyddsrutiner fungerar samt underlag för lämpliga åtgärder och förbättringar av smittskyddarbetet. Barn som har fler infektioner än vad som kan betraktas som normalt, d.v.s. 6-8 luftvägsinfektioner per år med frånvaro 1 vecka per sjukfall, är viktiga att uppmärksamma². Diskussion med föräldrar är lämpligt i syfte att finna på lösningar som kan förbättra barnets hälsotillstånd.

---

² Uppgiften är hämtad från Socialstyrelsens kunskapsöversikt ”Smitta i förskolan”, 2001 och gäller för barn mellan 1-4 år.

Om barn eller personal på förskolan bär på en allmänfarlig sjukdom enligt smittskyddslagen t.ex. salmonella, smittkoppor, E.coli, MRSA, tuberkulos, HIV m.m. så ansvarar behandlande läkare för att göra en anmäla till Smittskyddsläkaren. Förskolan ansvarar för att ha sjukdomskunskap samt rutiner för att undvika smittspridning t.ex. genom att använda skyddshandskar vid hantering av blod.

Kontaktuppgifter och hänvisningar för ytterligare information

Barnhälsovården (BVC) för råd och vägledning t.ex. vid hög sjukfrånvaro, återkommande maginfluensa, streptockinfektion typ halsfluss och scharlakansfeber m.m.

[Barnvårdscentral Brandbergens Vårdcentral](#)

Telefon: 08-606 14 27

[Barnvårdscentral Haninge-Handens Vårdcentral](#)

Telefon: 08-606 12 84

[Barnvårdscentral Jordbro Vårdcentral](#)

Telefon: 08-606 14 90

[Barnvårdscentral Vendelsö Vårdcentral](#)

Telefon: 08-606 15 03

Smittskyddsenheten vid Stockholms läns landstinget för rådgivning, utredning av smittoutbrott, anmälningspliktiga sjukdomar, kontakt med Smittskyddsläkaren.

<http://www.smittskyddsenheten.nu>

Telefon 08-737 39 00

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund för vägledning i miljö och hälsoskyddsfrågor, rådgivning i frågor som rör egenkontroll enligt miljöbalken, hjälp att driva klagomål på brister i inomhusmiljön, rapportera misstänkta fall av livsmedelssmitta.

miljokontoret@smohf.se

Telefon 08-606 93 00

Sjukdomar och smittskydd;

Smitta i förskolan – kunskapsöversikt, reviderad 2008, Socialstyrelsen, www.sos.se, Smittskyddsenheten, Stockholms läns landsting, www.smittskyddsenheten.nu, se PM/Anvisningar Projekt hygiensjuksköterska i förskolan, www.vgregion.se/smittskydd, se projekt www.smittskyddsinstitutet.se/sjukdomar/daghemsinfektioner www.varguiden.se

Astma och allergiförbundets checklista, ”Allergirond i förskolan”, för att undersöka och bedöma risker i inomhusmiljön, www.astmaoallergiforbundet.se

Egenkontroll och inomhusmiljö

Socialstyrelsen föreskrifter, allmänna råd och meddelandeblad www.sos.se;

- Egenkontroll inom hälsoskyddsområdet, 2007, Socialstyrelsens meddelandeblad
- Ventilation, SOSFS 1999:25 (M)
- Temperatur, SOSFS 2005:15 (M)
- Buller inomhus, SOSFS 2005:6 (M)
- Radon i inomhusluft, SOSFS 1999:22 (M). Ändring, SOSFS 2004:6 (M).
- Fukt och mikroorganismer, SOSFS 1999:21 (M)
- Städning i förskolor, skolor och fritidshem, 1996:33 (M)
- Socialstyrelsens rekommendation om begränsning av användningen av heltäckande textilmattor i vissa lokaler; 1979:91 (M)
- Legionella, Socialstyrelsens meddelandeblad nr 13/93

Till alla förskolor i Haninge kommun

Hur fungerar era smittskyddsrutiner?

Vi vill med detta brev informera och uppmärksamma er på vikten av goda smittskyddsrutiner i förskolan för att undvika utbrott av smitta och smittspridning. Enligt miljölagstiftningen ska förskolan ha kunskap om vanliga infektionssjukdomar och hur de smittar i syfte att skydda människors hälsa. I samma syfte är förskolan skyldig att arbeta för att förebygga och motverka utbrott av smitta och smittspridning. Dokumenterade smittskyddsrutiner lägger grund för ett gott smittskyddsarbete och utgör en viktig del i förskolans egenkontroll.

Den som är ytterst ansvarig på förskolan ansvarar för egenkontroll av förskolans miljö- och hälsorisker, att förskolan har dokumenterade smittskyddsrutiner m.m. Om det finns flera ansvariga, t.ex. förskolerektor och förskolechef, är ansvaret för egenkontrollen delat. Enligt gällande lagstiftning* ska fördelningen av det organisatoriska ansvaret för egenkontroll vara fastställt och dokumenterat.

Socialstyrelsen har gett ut en kunskapsskrift, ”Smitta i förskolan” (2001), till hjälp för förskolepersonal i smittskyddsarbetet. Kunskapsskriften syftar till att öka kunskapen om smittsamma sjukdomar och ge praktiska råd och riktlinjer för vad som kan gälla i förskolan. Se Socialstyrelsens hemsida (www.sos.se) för närmare information.

Vi har för avsikt att besöka alla förskolor i kommunen under början av år 2008 i syfte att kontrollera förskolans smittskyddsrutiner. Checklistan som bifogas ska ses som ett hjälpverktyg i samband med egenkontroll av förskolans smittskyddsarbete och som ett underlag vid planerad inspektion. Vi återkommer för att bestämma tid för inspektion.

Vid ev. frågor kontakta undertecknad.

Frida Gabling, 08-606 84 30

/Miljöavdelningen

---

* Förordning (SFS 1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll

CHECKLISTA - för kontroll av smittskydd

Ansvar

- Vem/vilka är ytterst ansvariga för smittskyddsarbetet på förskolan?
- Finns det en skriftlig beskrivning av vad ansvaret innebär? Ev. ansvarsfördelning?
- Har ansvarig person tillräcklig kunskap om infektionssjukdomar, smittspridning etc.?

Arbetsrutiner

- Vilka smittskydds- och hygienrutiner finns på förskolan och är dessa dokumenterade?
- Hygienrutiner vid blöjbyten?
- Rutiner för barnens handhygien?
- Hygienrutiner i samband med nappar, tandborstar, vattenlek i balja, snuviga barn?
- Rutiner för tvätt av ev. handdukar, madrassöverdrag, örngott, filter? Förvaring av smutstvätt?
- Rengöringsrutiner av köksytor, toaletter, skötrum, leksaker?
- Rutiner för kontroll av inomhusmiljön; temperatur, ventilation, städning etc.?
- Rutiner för utevistelse?
- Rutiner för ev. rökande personal?
- Hygienrutiner för personal (förutom kökspersonal) som hanterar livsmedel?
- Rutin för att kontakta föräldrar för att skicka hem sjukt barn?
- Rutiner för uppföljning av barnens sjukfrånvaro?
- Rutiner för särskilda fall; för kontakt med smittskyddsläkare, vid risk för blodsmitta?
- Övriga hygienrutiner?

Information till personal och barn

- Hur får personalen information om förskolans smittskyddsrutiner? Nyanställd och tillfällig personal?
- Hur sker uppföljning av smittskyddsarbetet? T.ex. dialog med personal, föräldrar, kontroll av sjukfrånvaro, uppdateringar av smittskyddsrutiner?
- Hur ser förskolan till att få med barnen i förskolans smittskyddsarbete?

Information till föräldrar

- Rutiner för information till föräldrar om förskolans smittskyddsrutiner?
- Rutiner för information till föräldrar om infektionsutbrott på förskolan?
- Rutiner för information till föräldrar om när barnet bör vara hemma på grund av smitta samt hur friskt barnet bör vara för att kunna återgå till förskolan?
- Övrig information till föräldrar, t.ex. om hur barnen bör vara klädda för att kunna vara ute i alla slags väder?